

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА**

НОВСЬКА ОЛЕНА РУДОЛЬФІВНА

УДК: 372.22+78+37.015.3+371.34

**МЕТОДИКА САМОПРОЕКТУВАННЯ ФАХОВОГО РОЗВИТКУ
СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНОГО
НАВЧАННЯ
В ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ**

13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2015

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент
БІЛОВА Наталія Костянтинівна,
Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського,
декан факультету музичної
та хореографічної освіти.

Офіційні опоненти:

доктор педагогічних наук, професор
РОСТОВСЬКИЙ Олександр Якович,
Ніжинський державний
університет імені Миколи Гоголя,
завідувач кафедри музичної педагогіки
та хореографії;

кандидат педагогічних наук, доцент
ЗАЙЦЕВА Алла Віталіївна,
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова,
доцент кафедри фортепіанного виконавства
та художньої культури.

Захист відбудеться 11 листопада 2015 р. о 14.00 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.08 у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова за адресою: 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розісланий 09 жовтня 2015 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

 Л. І. Паньків

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. В сучасних умовах стратегічного курсу українського суспільства на інтеграцію у європейський простір виникає потреба у мобільних, адаптивних, креативних, конкурентоспроможних фахівцях, готових до фахової самореалізації і безперервного саморозвитку. Освіта як фактор розвитку особистості має відповідати названим вимогам і бути налаштована на підвищення якості, модернізацію існуючих освітніх програм, пошук продуктивних суб'єктно-розвивальних технологій, що спрямовані на оптимізацію фахового навчання майбутніх спеціалістів, зокрема викладачів музичного мистецтва. Проектні освітні технології, завдяки високому розвивальному потенціалу, дають змогу трансформувати процес освіти в особистісно-діяльнісний чинник саморозвитку і самовдосконалення (В. Безрукова, В. Беспалько, О. Генісаретський, М. Горчакова-Сибірська, О. Заїр-Бек, І. Колесникова, Г. Муравйова, Д. Новікова, О. Прикот, В. Сластьонін та ін.). Проектування власного саморозвитку набуває ознак індивідуальності і перманентності, основною метою якого є створення власного образу досконалого фахівця в контексті існуючих соціокультурних умов і самостійне покрокове його досягнення.

Питання самопроектування як ефективного засобу саморозвитку особистості, досліджуються у наукових працях сучасних психологів (О. Асмолов, В. Клейман, А. Леонтьєв та ін.) і педагогів (І. Бех, С. Єлканов, І. Зязюн, А. Кирсанова, О. Остапчук, Ю. Тюнников та ін.). Вчені визначають самопроектування як продуктивну технологію підвищення якості освіти через формування здатності майбутнього фахівця навчатися протягом життя, через забезпечення постійного творчого і професійного саморозвитку та здібність проектувати власне майбутнє.

Означені питання є актуальними і важливими в контексті підготовки фахівців у галузі музичного мистецтва (О. Андрейко, Л. Арчажникова, Н. Гузій, Н. Гуральник, А. Зайцева, А. Козир, О. Олексюк, О. Отич, Г. Падалка, В. Орлов, О. Ростовський, О. Хижна, О. Щолокова та ін.), особливо на її заключному етапі, зокрема у магістратурі педагогічного університету (О. Єременко, А. Растригіна, Н. Сегеда), випускник якої має навчитися пристосовуватися до швидкоплинних змін у житті, проектувати образ фахового досконалого Я, будувати індивідуальні фахові траєкторії. Однак, творчий потенціал самопроектування як засобу творчого розвитку і самовдосконалення, ще не отримав реалізації і достатньої теоретично-методичної обґрунтованості в контексті фахового розвитку майбутніх викладачів музичного мистецтва, а проблема самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах ще не була предметом спеціального дослідження, що не відповідає рівню її практичної та теоретичної значущості.

Актуальність самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах посилюється низкою існуючих теоретичних і практичних суперечностей:

- між необхідністю модернізації системи підготовки студентів магістратури, як якісно нового етапу їх навчання, і браком впровадження інноваційних технологій у процес фахової підготовки магістрів музичного мистецтва;

- між значущістю проектних технологій для перманентного фахового самовдосконалення майбутніх фахівців і недостатньою розробленістю організаційно-методичної системи забезпечення впровадження проектних технологій у навчальний процес;

- між необхідністю проектування індивідуальних траєкторій досягнення образу досконалого фахівця у процесі музичного навчання і недостатньою сформованістю суб'єктно-ціннісних позицій студентів магістратури щодо фахового саморозвитку і самовдосконалення.

Визначені суперечності, теоретична і практична значущість самопроектування фахового розвитку майбутніх викладачів музичного мистецтва, а також недостатній рівень дослідження окресленої проблеми зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: *«Методика самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах».*

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» і складає частину наукової теми «Методологічні та методичні основи модернізації фахової підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін» (державний реєстраційний номер: 0109U000205).

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 25.10.2012 р.) та узгоджено на засіданні бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 10 від 18.12.2012 р.)

Мета дослідження полягає в розробці, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці методики самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах.

Об'єкт дослідження – процес фахового розвитку студентів магістратури у музичному навчанні.

Предмет дослідження – методика самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Уточнити сутність самопроектування в контексті проектної діяльності педагога.

2. Визначити зміст і компонентну структуру самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах.

3. Науково обґрунтувати педагогічні умови і принципи, що забезпечуватимуть ефективне самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання.

4. Визначити зміст і функціональні напрями методичного супроводу самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах.

5. Розробити критерії і показники, та встановити рівні самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання.

6. Розробити методику самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах та експериментально перевірити її ефективність.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять: концептуальні положення щодо впровадження проектних технологій у навчальну діяльність (В. Безпально, В. Безрукова, О. Заїр-Бек, М. Горчакова-Сибірська, В. Кілпатрик, І. Колеснікова, В. Сластьонін, Н. Яковлева та ін.); теорії феномену самості і функціонування відповідних особистісно центрованих процесів (М. Бердяєв, І. Бех, Б. Вульфів, Б. Гершунський, А. Маслоу, Г. Олпорт, К. Роджерс, Л. Рувинський, В. Соловійов, В. Сухомлинський, К. Ушинський тощо); психолого-педагогічні концепції самопроектування (О. Асмолов, Т. Єрина, О. Іванова, І. Казаков, О. Кірсанов, В. Клейман, Д. Криницин, А. Леонт'єв, О. Остапчук, та ін.); теоретичні засади акмеологічного (О. Абульханова-Славська, Б. Анан'єв, Г. Данилова, Л. Деркач та ін.), аксіологічного (О. Донцова, Т. Дорошенко, Г. Меднікова, Г. Тарасенко, В. Тугаринова), суб'єктно-діяльнісного (Б. Анан'єв, Л. Анциферова, Л. Головка, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн, М. Теловата та ін.), консолідаційного (О. Єременко), компетентнісного (В. Дряпіка, І. Зимня, М. Михаськова, Н. Мурована, Г. Ніколаї, О. Олексюк, Л. Пушкар, А. Хуторський та ін.) підходів до підготовки фахівців; теоретико-методологічні положення фахової підготовки викладачів музичного мистецтва (Н. Гузій, А. Зайцева, О. Єременко, А. Козир, Н. Мозгальова, В. Орлов, Г. Падалка, Л. Паньків, О. Реброва, О. Рудницька, О. Ростовський, Г. Саїк, Н. Цюлюпа, В. Шульгіна, О. Щербініна, О. Щолокова, Д. Юник та ін.); фундаментальні методичні праці з проблем музично-виконавської підготовки музиканта (О. Алексєєв, О. Віцинський, Б. Кременштейн, Г. Нейгауз, В. Сафонов, Є. Тімакін, Г. Ципін, А. Щапов, та ін.)

Для розв'язання поставлених завдань використано комплекс методів педагогічного дослідження: *теоретичні*: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння, моделювання; *емпіричні*: аналіз змісту педагогічної документації та результатів діяльності, педагогічне спостереження, бесіда, інтерв'ю,

опитування, анкетування, експертна оцінка, оцінка продуктів творчої діяльності, педагогічний експеримент (констатувальний, умовно-пошуковий, формувальний); *математичної статистики*, що довели вірогідність результатів експериментальної перевірки розробленої методики самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання у педагогічних університетах.

Наукова новизна дисертаційного дослідження.

Уперше: визначено сутність, зміст і введено у науковий обіг поняття «самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання»; виокремлено компоненту структуру означеного феномена; обґрунтовано: педагогічні умови самопроектування фахового розвитку і принципи самопроектування фахового розвитку у процесі музичного навчання в магістратурі; визначено зміст і функціональні напрями методичного супроводу, що забезпечують ефективне самопроектування фахового розвитку магістрантів у процесі музичного навчання, зокрема адаптовано комплекс міждисциплінарних інноваційних методів; розроблено критеріальний апарат дослідження щодо визначення рівнів самопроектування фахового розвитку студентів магістратури

Уточнено: сутність поняття «фаховий розвиток магістра музичного мистецтва», зміст і структуру фахової підготовки студентів магістратури зі спеціальності «Музичне мистецтво» в контексті компетентнісної парадигми, сутність методичного супроводу в площині самопроектування фахового розвитку.

Подальшого розвитку дістали теоретичні підходи до фахового розвитку майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Практичне значення результатів проведеного дослідження полягає у можливості практичної реалізації обґрунтованих теоретичних положень з проблеми самопроектування фахового розвитку магістрів музичного мистецтва при розробці науково-методичних комплексів дисциплін: «Курс виконавської майстерності», «Ансамблеве музикування», «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у вищій школі», «Історія виконавства», асистентської педагогічної практики, переддипломної практики; у навчальних і методичних посібниках, навчальних програмах, методичних працях з питань фахової підготовки у магістратурі мистецько-педагогічних факультетів вищих закладів освіти.

Основні результати дисертаційного дослідження **впроваджено** у навчально-виховний процес Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (довідка № 1135 від 12.05.2015 р.), Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (довідка № 07-10/1124 від 11.05.2015 р.), Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (довідка № 17/15-1061 від 9.04.2015 р.), Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського (довідка № 25.4/604 від 17.05.2015 р.).

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні та методичні положення дисертації пройшли апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях: Міжнародній практичній конференції молодих учених та студентів «Художньо-естетичне виховання молоді в умовах сучасних інформаційних процесів і технологій» (Одеса, 2010 р.), XV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД» (Переяслав-Хмельницький, 2013 р.), III Міжнародної наукової конференції «Теоретичні та методичні засади розвитку мистецької освіти в контексті європейської інтеграції» (Суми, 2013 р.), V Міжнародному науковому форумі «Сучасні тенденції в педагогічній науці України та Ізраїлю: шляхи до інтеграції» (Одеса, 2014 р.), I Міжнародній конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства» (Одеса, 2015 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Художня освіта на межі тисячоліть: здобутки, проблеми, перспективи» (Ніжин, 2015 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення та результати дослідження висвітлені у 10 одноосібних науково-методичних публікаціях, з них 5 статей у наукових фахових виданнях, 1 стаття – у міжнародному виданні.

Структура дисертації зумовлена логікою дослідження і складається із вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, переліку використаних джерел (208 найменувань, з них 10 – іноземною мовою). Загальний обсяг тексту дисертації – 234 сторінки, з них 185 сторінок основного тексту. Робота містить 17 таблиць, 8 рисунків, що разом із додатками становить 42 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі подано загальну характеристику роботи, обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету, об'єкт, предмет і завдання дослідження, розкрито теоретико-методологічну основу дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення, запропоновано характеристику використаних методів, наведено дані про апробацію і впровадження результатів дослідження, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі – «*Теоретичні основи самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах*» – розкрито теоретичні основи понять «проекування», «самопроекування», визначається сутність фахового розвитку майбутніх викладачів музичного мистецтва у магістратурі педагогічних університетів, обґрунтовано сутність і компонентну структуру самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання.

Аналіз наукової літератури дозволив встановити, що проєкування розглядається як шлях удосконалення освіти, в контексті педагогічних систем, організації педагогічного простору, технологізації педагогічних процесів (В. Безпально, В. Безрукова, І. Бережна, О. Заїр-Бек, М. Горчакова-Сибірська,

В. Кіпатрик, І. Колеснікова, О. Прикот, В. Слободчиков, Є. Шиянов, Г. Щедровицький, Н. Яковлева).

У останні десятиліття діяльність проектування набуває особистісно-орієнтованого контексту, що налаштовує його на самовдосконалення і саморозвиток майбутніх фахівців під час творення проекту власного досконалого образу. Міждисциплінарний аналіз наукової літератури (О. Асмолов, В. Бедерханова, Т. Єрина, О. Іванова, І. Казаков, О. Кірсанов, В. Клейман, Д. Криницин, А. Леонтьєв, О. Остапчук, Ю. Тюнніков та ін.) засвідчив, що самопроектування є цілеспрямованою і безперервною, самостійною і творчою діяльністю особистості, що націлена на саморозвиток та самовдосконалення. Означена діяльність полягає у побудові власного бажаного образу досконалого фахівця, виявленні індивідуальної траєкторії його досягнення і рефлексії отриманих результатів. Самопроектування за своїми сутнісними ознаками спирається на особистісно центровані процеси, які пов'язані з феноменом самості (У. Джеймс, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.), як-от: саморозвиток (Р. Бернс, І. Булах, Б. Вульф, О. Газман, В. Зінченко, І. Кузьменко, Г. Олпорт, М. Ценко), самовдосконалення (А. Богуш, В. Дряпіка, А. Маслоу, О. Мороз, О. Самаль), самореалізація (І. Бех, Б. Гершунський, С. Гончаренко, А. Зайцева, В. Кремень, А. Хуторський). Визначено два підходи до розуміння результативності самопроектування: з одного боку результатом є створення індивідуального автопроекту образу ідеального фахівця, а з іншого – позитивні особистісно-фахові зміни, які відбуваються із суб'єктом протягом самостійно-творчої розробки плану, його корекції щодо досягнення мети такого проекту.

Узагальнення наукових підходів до моделі поетапного самопроектування (Т. Єрина, О. Іванова, Д. Криницин) уможливило визначення таких етапів: актуалізація мотивації, розробка індивідуальних траєкторій, реалізація траєкторій у навчальній та фаховій діяльності, діагностика і рефлексія.

Визначення сутності фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах здійснювалось на основі вивчення змісту їх фахової підготовки в контексті компетентнісного підходу (І. Зимня, О. Єременко, М. Михаськова, Н. Мурована, Г. Ніколаї, О. Олексюк, Г. Падалка, Л.Пушкарь, А. Хуторський, Н.Цюлюпа, О.Щолокова та ін.). Виокремлено складові музичного навчання студентів у магістратурі педагогічного університету: *художньо-виконавська* (ключові компетентності: сольно-інтерпретаційна, ансамблево-інтерпретаційна, художньо-вербальна інтерпретаційна – зумовлюють художньо переконливе відтворення художньо-образного змісту музичного твору); *методико-технологічна* (ключові компетентності: комунікативно-фасилітативна, інформаційно-методологічна, адаптивно-технологічна – забезпечують ефективну художньо-педагогічну взаємодію з учнями і музичними творами в процесі їх виконавського опрацювання); *дослідницько-педагогічна* (ключові компетентності: музикознавчо-дослідницька, рефлексивно-інтерпретаційна, аналітично-корекційна – зумовлюють реалізацію творчо-наукового пошуку щодо

обґрунтування виконавської концепції художнього задуму та переконливості її відтворення, аналіз та інтерпретацію результатів досягнень магістрантів у навчально-фаховій діяльності).

У контексті виокремленої структури осмислено особливості фахової підготовки викладачів музичного мистецтва на другому освітньому рівні – магістерському, як особистісно ініційованого процесу поглибленого і поширеного опанування комплексом ключових компетентностей майбутніх викладачів музичних дисциплін, що доповнюються і систематизуються на ґрунті «включення» суб'єкта у процес будування себе як досконалого фахівця.

У площині таких міркувань фаховий розвиток магістрів музичного мистецтва визначено як особистісно вмотивований процес позитивних змін у художньо-виконавській, методико-технологічній і дослідницько-педагогічній діяльності на основі актуалізації суб'єктної позиції щодо фахового удосконалення, продуктивності музично-педагогічного мислення і активізації самостійності виконавсько-педагогічної рефлексії. Досконале володіння ключовими фаховими компетентностями формує бажаний образ «фахового досконалого Я», на основі якого магістрант, відповідно до своїх індивідуальних особливостей і творчих здобутків, будує власний індивідуальний автопроект.

Самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в даному дослідженні визначається як особистісно-ціннісна, індивідуальна, інтегрована, творчо-дослідницька діяльність студента магістратури, що передбачає створення бажаного образу фахового Я і побудову індивідуальної траєкторії його досягнення, та забезпечує актуалізацію суб'єктної позиції щодо фахового самовдосконалення, продуктивної виконавсько-педагогічної рефлексії, реалізацію творчого потенціалу.

Структура самопроектування фахового розвитку включає чотири структурних компонента: мотиваційно-вольовий, когнітивно-стратегічний, креативно-діяльнісний та рефлексивно-прогностичний. *Мотиваційно-вольовий* компонент самопроектування фахового розвитку виконує активізуючу і спонукальну функції щодо актуалізації проблеми саморозвитку і самовдосконалення в контексті фахової підготовки; стимулює налаштованість на якісні фахові самозміни, ініціює розвиток вольових якостей щодо керування власним саморозвитком у процесі музичного навчання. *Когнітивно-стратегічний* компонент реалізує організуючу функцію щодо будування оптимальної моделі самопроектування власного фахового розвитку на основі самодіагностики індивідуальних якостей, інтенцій і рівня опанування фаховими компетентностями. *Креативно-діяльнісний* компонент самопроектування фахового розвитку реалізує розвиваючу функцію в контексті створення якісно нового, персоніфікованого фахового «образу досконалого Я» – індивідуального проекту фахового саморозвитку студента магістратури. *Рефлексивно-прогностичний* компонент виконує моніторингово-корекційну функцію і забезпечує формування адекватної самооцінки фахових досягнень, визначення фахових проблем та шляхів їх рішення, що дозволяє коректувати траєкторію досягнення образу досконалого фахівця у близькій і подальшій перспективі.

У другому розділі – «Методичні аспекти самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах» – на основі аналізу теоретичних засад досліджуваного феномена визначено, що педагогічні умови самопроекування фахового розвитку магістрантів у процесі музичного навчання ґрунтуються на таких наукових підходах, як-от: акмеологічний, аксіологічний, суб'єктно-діяльнісний, консолідаційний, компетентнісний. В площині осмислення визначених теоретичних підходів обґрунтовано педагогічні умови, реалізація яких сприятиме ефективній діяльності самопроекування фахового розвитку студентів магістратури: актуалізація мотивації майбутніх фахівців у галузі музичної освіти щодо систематичного фахового саморозвитку; інтеграція педагогічного коучингу (тренінгового навчання) в традиційну систему організації художньо-освітнього середовища студентів магістратури; аксіологізація фахового самовизначення майбутніх викладачів у навчально-фаховій діяльності; забезпечення набуття технологічної компетентності магістрантами щодо опанування діяльністю самопроекування фахового розвитку.

Означені педагогічні умови і наукові підходи зумовлюють принципи, на яких ґрунтується самопроекування фахового розвитку у процесі музичного навчання студентів магістратури, як-от: принципи діалогічності, особистісно-професійної трансформації, перетворювальної взаємодії, моделювання виконавсько-слухових еталонів, життєвої творчої самодіяльності.

На основі міждисциплінарного аналізу визначено сутність методичного супроводу як систематичної педагогічної взаємодії між викладачем і студентом з метою персоніфікованої психологічної і методичної підтримки супроводжуваного. Методичний супровід самопроекування фахового розвитку визначається як поліфункціональна, багатовекторна, психолого-педагогічна, творчо-пошукова взаємодія, що націлена на вирішення актуальних проблем навчально-фахової діяльності в контексті самопроекування фахового розвитку студентів магістратури в умовах комфортного художньо-освітнього середовища. Його метою є оптимізація процесу самопроекування фахового розвитку через закріплення у магістрантів позитивної установки на самовдосконалення, актуалізацію в них потреби в безперервних, спланованих позитивних змінах у художньо-виконавській, методико-технологічній, дослідницько-педагогічній діяльності, опанування магістрантами алгоритмом створення проекту досконалого фахівця як виконавця-викладача-дослідника в галузі музичної освіти, створення психологічно комфортної атмосфери у процесі художньо-педагогічної комунікації з творами мистецтва, викладачами, учнями.

У дослідженні визначено зміст методичного супроводу, який передбачає впровадження комплексу модифікованих методів відповідно до виявлених функціональних напрямів: інформаційно-стимулювального (з методами: мотиваційний тренінг, інформаційний семінар, SWOT-аналіз), діагностично-моделювального (методи: ситуативного моделювання, самодіагностики,

самопостереження, «Дорожна карта»), *проектно-творчого* (методи: художньо-педагогічної драматургії, «Шість капелюхів мислення», педагогічного форсайту, портфоліо). Доведено, що впровадження методів кожного функціонального напрямку спрямовано на здійснення психологічної і методичної допомоги, підкріплення самостійності і відповідальності магістрантів з метою оптимізації їх діяльності із самопроекування.

У третьому розділі – «Дослідно-експериментальна робота щодо самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах» – викладено зміст і результати констатувального експерименту, критерії і показники для встановлення рівнів здатності магістрантів до самопроекування фахового розвитку у процесі музичного навчання, хід і результати формувального етапу дослідження. Для проведення діагностичної роботи, відповідно до компонентної структури самопроекування фахового розвитку, було розроблено і науково обґрунтовано критерії розвитку досліджуваного феномена: ціннісно-мотиваційний, когнітивно-організаційний, креативно-операційний, аналітично-прогностичний.

Ціннісно-мотиваційний критерій визначає ступінь сформованості суб'єктно-ціннісної позиції, позитивної мотивації магістрантів до самопроекування фахового розвитку і включає такі показники: потреба у фаховому самовдосконаленні; усвідомлення цінності позитивних змін у фаховому розвитку та його самопроекування; відповідальності за самозміни в галузі обраного фаху. *Когнітивно-організаційний* критерій виявляє рівень обізнаності, щодо самопроекування фахового розвитку, глибини і мобільності відповідних знань і умінь, та реалізується через показники: усвідомлення знань щодо сутності і методів самопроекування позитивних фахових змін; розвиненість художньо-виконавських, методико-технологічних і дослідницько-педагогічних компетентностей; здатність застосовувати наявні знання в контексті рішення практичних художньо-виконавських, методико-технологічних і дослідницько-педагогічних задач. *Креативно-операційний* критерій визначає здатність магістрантів до нестандартного, продуктивного мислення щодо знаходження оригінальних методико-технологічних рішень для здійснення проектування власної індивідуальної траєкторії досягнення досконалого «Я – фахівець», та включає показники: прояв креативності у художньо-інтерпретаційній діяльності; оригінальність і самостійність методико-технологічних рішень у процесі проектування власної музично-педагогічної діяльності; здатність до знаходження нестандартних рішень щодо створення образу «фахового досконалого Я». *Аналітично-прогностичний* критерій відображує здатність магістрантів до об'єктивної оцінки ефективності покрокової реалізації проекту власної виконавсько-педагогічної діяльності, її корекції та планування позитивних фахових «перетворень». Названий критерій реалізований за показниками: адекватність самооцінки щодо рівня сформованості художньо-виконавської, методико-технологічної і дослідницько-педагогічної компетентностей; уміння діагностувати динаміку фахових

досягнень у виконавсько-педагогічно-дослідній діяльності; спроможність будувати оптимальні траєкторії позитивних фахових самозмін.

Відповідно до критеріїв та їх показників визначено рівні самопроекування фахового розвитку студентів магістратури: суб'єктно-творчий, усвідомлено-пошуковий, спонтанно-ситуативний.

Суб'єктно-творчий рівень самопроекування фахового розвитку приймається як високий. Студент магістратури на даному рівні розуміє і усвідомлює феномен самопроекування, здатний до його концептуального обґрунтування, готовий проектувати власний фаховий саморозвиток на основі сформованого індивідуального образу досконалого фахівця, використовувати оригінальні методи у процесі музично-педагогічної діяльності. На даному рівні проект фахового саморозвитку студента, центральною ланкою якого є побудування проекту-образу ідеального фахівця і наближення до нього, оцінюється як індивідуальний і творчий продукт.

Усвідомлено-пошуковий рівень – середній, проявляється через розуміння значущості фахового саморозвитку, але при недостатньому усвідомленні рівня відповідальності за власний саморозвиток. Магістрант усвідомлює можливість планувати траєкторію власного фахового саморозвитку, але брак інформованості щодо алгоритму самопроекування дезорієнтує студента. Для цього рівня характерно планування власного саморозвитку недостатньо вираженого індивідуально-творчого характеру, план позитивних змін щодо удосконалення ключових фахових компетентностей не оформлюється в конкретний проект. Студент здатний достатньо адекватно оцінити себе, власні дії, але бракує виконавської, зокрема слухової рефлексії; він утруднюється із будуванням індивідуального образу «фахового досконалого Я», прогнозом власної траєкторії подальшого фахового саморозвитку.

Спонтанно-ситуативний рівень визначається як початковий. На даному рівні розуміння сутності самопроекування фахового розвитку не ґрунтується на системних знаннях, реалізується «за натхненням» та на умовах певного збігу обставин, виступає у формі бажань і ситуативних рішень. Образ досконалого фахівця не конкретизується, перебуває на фантазійному плані і слабо поєднується з об'єктивною оцінкою власних здібностей, можливостей і потреб. Виконавська, зокрема слухова рефлексія розвинута недостатньо, магістранту бракує самостійності щодо оцінки якості власної виконавської та педагогічної діяльності і потребує безперервного керівництва з боку викладача позитивними змінами у навчально-фаховій діяльності. Загальні кількісні результати констатувального експерименту засвідчили перевагу усвідомлено-пошукового (52%) і спонтанно-ситуативного (33%) рівнів.

В основу методики самопроекування фахового розвитку, метою якої є формування здатності магістрантів до ефективного планування позитивних змін у художньо-виконавської, методико-технологічної і дослідницько-педагогічної діяльності, покладено реалізацію педагогічних підходів, принципів і умов, визначених у другому розділі. Організаційно-методична модель самопроекування фахового розвитку представлено на рис. 1.

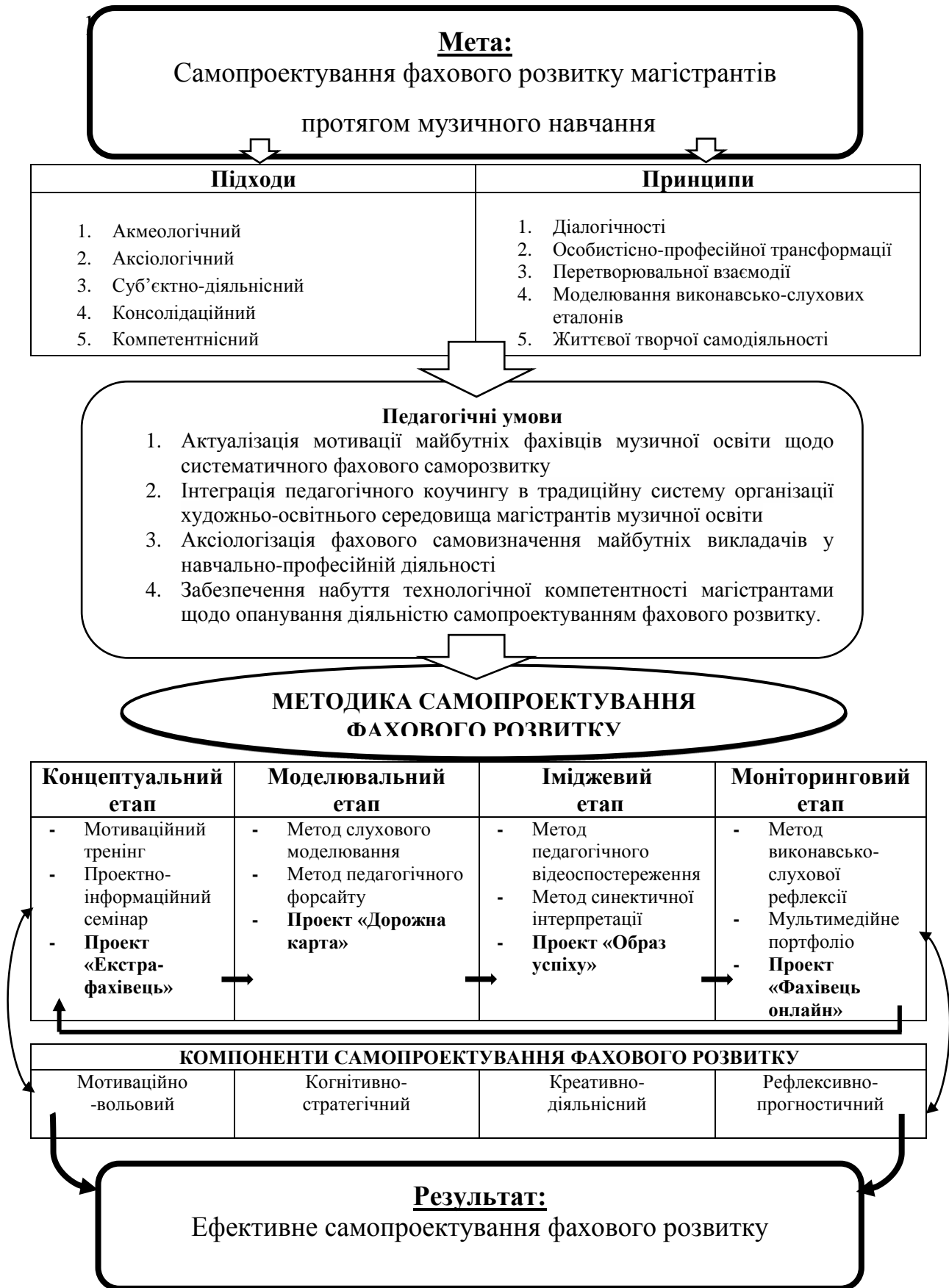

Рис. 1. Організаційно-методична модель самопроєктування фахового розвитку студентів магістратури в процесі музичного навчання

Практична перевірка ефективності означених педагогічних принципів, умов і методичного супроводу відбувалася у процесі формувального експерименту.

Методика формувального експерименту будувалася у такий спосіб, щоб за допомогою запропонованих методів і форм роботи в межах дисциплін фахової підготовки і позааудиторних самостійних занять, студенти магістратури створювали і презентували тематичні проекти, які спрямовані на здійснення позитивних змін у фаховій діяльності та опанування алгоритмом самопроектування. Проекти презентуються відповідно до визначених етапів методики самопроектування фахового розвитку: концептуального, моделювального, іміджевого, моніторингового.

Метою *концептуального* етапу зазначено актуалізацію особистісної потреби студентів магістратури у проектуванні власного фахового саморозвитку, усвідомлення ними власної відповідальності за якісні позитивні самозміни в контексті навчально-фахової діяльності, формування обізнаності магістранта щодо концепції і методів самопроектування фахового розвитку.

Основними методами концептуального етапу є: «Декартові координати», SWOT-аналіз, мотиваційний тренінг, проектно-інформаційний семінар. «*Декартові координати*» – метод, націлений на визначення наміру самопроектування фахового розвитку, підвищення мотивації позитивних змін опанування ключовими фаховими компетентностями. *SWOT-аналіз* – метод самодіагностики, у процесі якого магістрантом визначаються внутрішні та зовнішні фактори впливу на процес побудови і досягнення образу фахового досконалого Я. Означені методи є експрес-техніками психологічної підтримки актуалізації мотивації фахового розвитку і впроваджувались на заняттях з дисциплін «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у вищій школі», «Історія виконавства». *Мотиваційний тренінг* визначено як активно-дієвий комунікативний метод, метою якого є розвиток показників ціннісно-мотиваційного критерію, емоційне стимулювання усвідомлення студентами цінності успішності у галузі обраного фаху на основі позитивних прикладів видатних виконавців, педагогів-музикантів, психологічна підтримка магістранта щодо наміру створення фахового автопроекту. Проведення мотиваційного тренінгу супроводжувалось актуалізацією суб'єктної позиції щодо цінності фахового самовдосконалення, набуттям студентами досвіду мистецько-педагогічного дослідження в контексті художньо-інтерпретаційної, музично-педагогічної діяльності. *Проектно-інформаційний семінар*, проведений в межах вивчення дисципліни «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у вищій школі», у процесі самостійного наукового-творчого пошуку в контактних групах забезпечував поглиблення ключових фахових компетентностей. *Коуч-сесія* (як групова комунікативна робота з метою здійснення методичного супроводу самопроектування фахового розвитку), проводилася з магістрантами в рамках занять з дисципліни «Теорія і методика викладання музичних дисциплін у вищій школі» протягом всіх етапів.

Результатом концептуального етапу формувального експерименту стала підготовка мультимедійних проєктів за загальною назвою «Екстра-фахівець», заснованих на побудові та аналізі фахового досконалого образу (узагальнення методико-педагогічної інформації щодо фахових досягнень видатних діячів музичного мистецтва і музичної педагогіки). Підготовку проєкту було спрямовано на поглиблення інформаційно-методологічної, художньо-інтерпретаційної та музикознавчо-дослідницької компетентностей, збагачення мистецького досвіду і накопичення виконавсько-слухових еталонів у учасників проєкту. Ефективною було визначено психолого-методичну підтримку позитивних перетворень магістрантів, щодо опанування алгоритмом створення проєкту у групі і перевірку на практиці процедур проєктування і самопроєктування фахових самозмін.

Метою *моделювального* етапу є створення індивідуальної моделі-образу «фахового досконалого Я» в контексті індивідуальних можливостей і фахових досягнень магістрантів. Студентам було запропоновано методи самодіагностики і методичні поради щодо їх проведення (використання аналізу продуктів навчально-творчої діяльності, критерії самооцінки рівню опанування ключовими фаховими компетентностями, опитування викладачів) з метою подальшого порівняння об'єктивного і суб'єктивного образу досконалого фахового Я. *Метод ситуативного моделювання* націлений на формування показників креативно-операційного критерію. Його використання підпорядковано поглибленню ключових фахових компетентностей за допомогою створення квазіпрофесійних ситуацій, щодо оригінального і швидкого рішення проблемних ситуацій на занятті з учнем у виконавському класі за темами змістових модулів («Курс виконавської майстерності», асистентська педагогічна практика). *Метод слухового моделювання* (як пошуково-творчий метод слухового аналізу виконавських інтерпретацій і моделювання траєкторій вдосконалення художньо-виконавського блоку компетентностей) спрямований на підвищення рівня виконавсько-слухової рефлексії, виконавського і методичного досвіду магістрантів щодо накопичення слухових еталонів. *Метод педагогічного форсайту* (forseight – погляд у майбутнє) полягав у розвитку дослідницько-педагогічних компетентностей і показників аналітично-прогностичного критерію, шляхом створення наочних форсайтингових моделей, як-от: модель розвитку певної фахової компетентності студента-учня, модель опрацювання музичного твору певного стильового напрямку, жанру (асистентська практика). Створення таких моделей сприяло актуалізації музично-педагогічного мислення магістрантів, поглибленню навичок педагогічної діагностики і здатності до знаходження нестандартних рішень щодо моделювання досконалого фахового образу. Результат етапу – проєкт «Дорожна карта» передбачав моделювання карти, яка відображує шляхи досягнення бажаного образу «Я–фахівець» через схему побудованої траєкторії удосконалення художньо-виконавських, методико-технологічних та дослідницько-педагогічних компетентностей.

Метою *іміджевого* етапу визначено формування власного фахово-професійного іміджу на основі рівня розвитку ключових компетентностей, усвідомлення власних фахових перспектив у контексті кон'юнктури ринку праці. На даному етапі використовувались *методи: педагогічного відеоспостереження* (самопостереження продуктивності власних виконавських дій («Курс виконавської майстерності», «Ансамблеве музикування») в процесі самостійного опрацювання музичних творів, метою якого є розвиток виконавсько-педагогічної рефлексії та формування адекватної самооцінки щодо рівня сформованості ключових фахових компетентностей); *синектичної інтерпретації* (в основі – метод «Шість капелюхів мислення»), що виступає як метод творчої художньо-виконавської інтерпретації та *методико-технологічного опрацювання музичного твору на основі латерального (нестандартного) мислення*, завдяки якому актуалізується музичне мислення, вдосконалюється художньо-вербальна, мистецько-дослідницька та виконавська компетентності; *метод конкурентної самопрезентації*, що впроваджено у процесі створення імідж-проекту «Образ успіху», який передбачає демонстрацію себе як успішного фахівця в контексті того виду фахової діяльності, який є для виконавця проекту найбільш перспективним і успішним, і здійснення якого дає майбутньому фахівцю високу конкурентоспроможність на ринку праці. Методичний супровід на даному етапі було спрямовано на закріплення установки на успішність та фахово-творчі досягнення магістранта.

Метою *моніторингового* етапу є спостереження і оцінка динаміки самопроектування, аналіз ефективності використаних траєкторій досягнення індивідуального образу досконалого фахівця, поглиблення рефлексивно-інтерпретаційної компетентності. Впроваджувались: *метод виконавсько-слухової рефлексії* (на прикладі виконавсько-творчого семінару з проблеми слухового контролю коректності стильовідповідності педалізації музичних творів); *метод мультимедійного портфоліо* (як підготовка проекту «Фахівець онлайн»), який включає презентацію та аналіз результатів моніторингу всіх етапів самопроектування – всіх матеріалів, отриманих за період формувального експерименту з метою відстеження поточних індивідуальних результатів магістранта, базових для наступного циклу самопроектування фахового розвитку. Методичний супровід на означеному етапі спрямовувався на формування здатності магістрантів до безперервного моніторингу, адекватної оцінки та самооцінки фахових досягнень на основі порівняння з мистецько-педагогічними еталонами, успішного здійснення корекційних заходів щодо вдосконалення себе як музиканта, педагога, дослідника.

Впровадження методичного супроводу самопроектування на кожному етапі експерименту забезпечило цілеспрямований розвиток показників за всіма критеріями самопроектування фахового розвитку.

В результаті розрахункової роботи встановлено, що результати між експериментальною та контрольними групами є суттєвими. В термінах статистичних гіпотез твердження буде мати такий вид: гіпотеза *Н₀* відхиляється на 0,05 рівні значимості альтернативної

гіпотези. $H1 - 0$ різниці між експериментальною та контрольними групами. Кількісні результати експерименту підтвердили, що розроблена методика є ефективною щодо самопроектування студентами магістратури власного фахового розвитку у процесі музичного навчання в педагогічних університетах.

Таблиця 1.

Динаміка самопроектування фахового розвитку магістрантів

Рівні самопроектування	Експериментальна група (ЕГ)			Контрольна група (КГ)		
	1 зріз	2 зріз	Динаміка	1 зріз	2 зріз	Динаміка
Спонтанно-ситуативний	32,5%	7,5%	-25%	33,75%	22,5%	-13,75%
Усвідомлено-пошуковий	52,5%	40%	-12,5%	51,25%	57,5%	+6,25%
Суб'єктно-творчий	15%	52,5%	+37,5%	15%	20%	+5%

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано практичне вирішення проблеми самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах. На підставі аналізу отриманих результатів дослідження сформульовано такі висновки:

1. У результаті аналізу наукової літератури виявлено, що самопроектування є одним із видів проектних технологій, метою яких є, з одного боку, зміни та оновлення об'єкту проектування, яким може бути педагогічна система, педагогічного простір, педагогічна діяльність, з іншого – творчі зміни та розвиток суб'єкту проектування, яким є будь-який з учасників педагогічного проектування. Встановлено сутність діяльності самопроектування: як цілеспрямованої і безперервної, самостійної і творчої діяльності особистості, що націлена на саморозвиток та самовдосконалення особистості. Означена діяльність полягає у побудові власного бажаного образу, виявленні індивідуальної траєкторії його досягнення і рефлексії отриманих результатів.

2. В дослідженні визначено зміст «самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання» як особистісно-ціннісної, індивідуальної, інтегрованої, творчо-дослідницької діяльності студента магістратури, що передбачає створення бажаного образу фахового Я і побудову індивідуальної траєкторії його досягнення, та забезпечує актуалізацію суб'єктної позиції щодо фахового самовдосконалення, продуктивної виконавсько-педагогічної рефлексії, реалізацію творчого потенціалу. Обґрунтовано структуру самопроектування фахового розвитку студентів магістратури, яка включає мотиваційно-вольовий, когнітивно-стратегічний, креативно-діяльнісний, рефлексивно-прогностичний компоненти.

3. Науково обґрунтовано педагогічні умови, реалізація яких сприятиме ефективній діяльності самопроектування фахового розвитку студентів магістратури: актуалізація мотивації майбутніх фахівців у галузі музичної освіти щодо систематичного фахового саморозвитку; інтеграція педагогічного коучингу в традиційну систему організації художньо-освітнього

середовища магістрів музичного мистецтва; аксіологізація фахового самовизначення майбутніх викладачів в навчально-фаховій діяльності; забезпечення набуття технологічної компетентності магістрантами щодо опанування діяльністю самопроекткуванням фахового розвитку в контексті акмеологічного, аксіологічного, суб'єктно-діяльнісного, консолідаційного і компетентнісного підходів. Виявлено принципи, на яких ґрунтується самопроекткування фахового розвитку у процесі музичного навчання студентів магістратури, як-от: діалогічності, особистісно-професійної трансформації, перетворювальної взаємодії, моделювання виконавсько-слухових еталонів, життєвої творчої самодіяльності

4. Визначено зміст методичного супроводу самопроекткування фахового розвитку, як поліфункціональної, багатовекторної, психолого-педагогічної, творчо-пошукової взаємодії, що націлена на вирішення актуальних проблем навчально-фахової діяльності в контексті самопроекткування фахового розвитку студентів магістратури, в умовах комфортного художньо-освітнього середовища. Методичний супровід самопроекткування фахового розвитку передбачає впровадження комплексу модифікованих міждисциплінарних інноваційних методів відповідно до виявлених функціональних напрямів: *інформаційно-стимулюючого, прогностично-моделювального, проектно-творчого*.

5. Розроблено критеріальний апарат самопроекткування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах. Критеріями оцінювання досліджуваного феномену визначено: *ціннісно-мотиваційний* (з показниками: потреба у фаховому самовдосконаленні; усвідомлення цінності позитивних змін у фаховому розвитку та його самопроектванні; відповідальності за самозміни в галузі обраного фаху), *когнітивно-організаційний* (усвідомлення знань щодо сутності і методів самопроекткування позитивних фахових змін; розвиненість художньо-виконавської, методико-технологічної, дослідницько-педагогічної компетентностей; здатність застосовувати наявні знання в контексті вирішення практичних художньо-виконавських, методико-технологічних і дослідницько-педагогічних задач), *креативно-операційний* (прояв креативності у художньо-інтерпретаційній діяльності; оригінальність і самостійність методико-технологічних рішень у процесі музично-педагогічної діяльності; здатність до знаходження нестандартних рішень щодо створення образу «фахового досконалого Я»), *аналітично-прогностичний* (уміння оцінити динаміку фахових досягнень у виконавсько-педагогічній діяльності; адекватність самооцінки щодо рівня сформованості художньо-виконавської, методико-технологічної, дослідницько-педагогічної компетентностей; спроможність будувати оптимальні траєкторії позитивних фахових змін). На основі зазначених критеріїв і показників встановлено *суб'єктно-творчий, усвідомлено-пошуковий та спонтанно-ситуативний* рівні самопроекткування фахового розвитку магістрантів в процесі музичного навчання.

6. Розроблено і експериментально перевірено методику самопроєктування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах. Методика формувального експерименту включала чотири етапи педагогічної роботи: *концептуальний*, спрямований на актуалізацію мотивації саморозвитку та формування обізнаності магістранта щодо концепції самопроєктування фахового розвитку (методи: SWOT-аналіз, мотиваційний тренінг, інформаційно-проектний семінар); *моделювальний*, націлений на створення індивідуальної моделі досконалого фахового образу (методи: ситуативного і слухового моделювання, педагогічного форсайту, «Дорожна карта»); *іміджевий*, спрямований на формування власного фахово-професійного іміджу на основі рівня розвитку ключових компетентностей (методи: педагогічного відеоспостереження, синектичної інтерпретації); *моніторинговий*, націлений на спостереження і оцінку динаміки самопроєктування, аналіз ефективності використаних траєкторій досягнення досконалого фахового образу (методи: виконавсько-слухової рефлексії, мультимедійного портфоліо).

Перевірка результативності проведеної дослідно-експериментальної роботи здійснювалася на основі порівняльного аналізу рівнів самопроєктування студентів магістратури контрольної та експериментальної груп. Виявлено зростання значень показників самопроєктування фахового розвитку студентів магістратури експериментальної групи, які відбулися у результаті впровадження у процес музичного навчання студентів магістратури розробленої авторської методики.

Дисертаційне дослідження не вичерпує всіх аспектів самопроєктування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах. Подальшого наукового розгляду потребує дослідження проблеми самопроєктування фахового розвитку у процесі музичного навчання як фактора підвищення якості освіти, універсального інструменту безперервного фахового вдосконалення впродовж всього життя.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Новська О. Р. Роль самопроєктування в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва / О. Р. Новська // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2013. – №9-10. – С.124-131.
2. Новська О. Р. Самопроєктування фахового розвитку майбутнього учителя музичного мистецтва / О. Р. Новська // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 704. Педагогіка та психологія. – Чернівці : Чернівецький нац. у-т, 2014. – С. 120-126.
3. Новська О. Р. Педагогічні умови самопроєктування фахового розвитку майбутніх фахівців музичної освіти / О. Р. Новська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Серія 14 – Теорія і методика мистецької освіти. Випуск 17 (22). – Київ, 2014. - С.42-46.

4. Новська О. Р. Методичний супровід самопроектування фахового розвитку магістрантів у процесі музично-педагогічного навчання / О. Р. Новська // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). – Ніжин : НДУ ім. М.Гоголя, 2015. – №2. – С. 148-151.

5. Новська О. Р. Методика самопроектування фахового розвитку магістрантів у процесі музично-педагогічного навчання / О. Р. Новська // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. – Одеса : ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2015. – №2. – С. 161-168.

6. Novskaya E. R. Component structure and criterial unit of self designing of professional development of future music teachers / E. R. Novskaya // Modern tendencies in the pedagogical science of Ukraine and Israel: the way to integration, 2014, Issue 5.– p. 264-270.

7. Новська О. Р. Розвиток креативності майбутніх учителів музики / О. Р. Новська // Тенденції сучасного культурного розвитку народів світу та проблеми художньо-естетичного виховання молоді: Матеріали конференції молодих учених та студентів. Випуск другий. – Одеса, 2010. – С. 14-16.

8. Новська О. Р. Розвиток професійної рефлексії в процесі підготовки магістрів музичної освіти / О. Р. Новська // XVIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД» – Переяслав-Хмельницький, 2013. Режим доступу: http://neasmo.org.ua/zbirnik_final_09_2013.pdf

9. Новська О. Р. До проблеми самопроектування в процесі музично-педагогічної підготовки / О.Р. Новська // Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції. Матеріали III Міжнародної наукової конференції «Теоретичні та методичні засади розвитку мистецької освіти в контексті європейської інтеграції». – Суми, 2013. – С.138-140.

10. Новська О. Р. До проблеми методичного супроводу фахового розвитку магістрантів у процесі музичного навчання / О. Р. Новська // Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали та тези I Міжнародної конференції молодих учених та студентів. – Одеса: ПНПУ ім. К.Д.Ушинського, 2015. – С.108-109.

АНОТАЦІЇ

Новська О. Р. Методика самопроектування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2015.

У дисертації досліджено проблему самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах. Уточнено сутність і зміст проектних технологій, зокрема самопроекування в контексті педагогічних наук. Визначено сутність самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання в педагогічних університетах і обґрунтовано компонентну структуру досліджуваного феномену. Визначено, що самопроекування фахового розвитку є особистісно-ціннісною, індивідуальною, інтегрованою, творчо-дослідницькою діяльністю студента магістратури, що передбачає створення бажаного образу фахового Я і побудову індивідуальної траєкторії його досягнення, та забезпечує актуалізацію суб'єктної позиції щодо фахового самовдосконалення, продуктивної виконавсько-педагогічної рефлексії, реалізацію творчого потенціалу. У роботі науково обґрунтовано педагогічні умови і принципи самопроекування фахового розвитку, визначено критерії і рівні самопроекування у процесі музичного навчання у магістратурі, розкрито зміст і функціональні напрями методичного супроводу, розроблено і експериментально перевірено поетапну методику самопроекування фахового розвитку студентів магістратури у процесі музичного навчання у педагогічних університетах.

Ключові слова: самопроекування, фахова підготовка магістрів музичної освіти, фаховий розвиток, самопроекування фахового розвитку, методичний супровід самопроекування фахового розвитку.

Новская Е. Р. Методика самопроектирования профессионального развития студентов магистратуры в процессе музыкального обучения в педагогических университетах. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика музыкального обучения. – Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова. – Киев, 2015.

Диссертация посвящена проблеме самопроектирования профессионального развития студентов магистратуры в процессе музыкального обучения в педагогических университетах. Уточнены сущность и содержание проектных технологий, в частности самопроектирования в контексте педагогических наук. Определена сущность самопроектирования профессионального развития студентов магистратуры в процессе музыкального обучения в педагогических университетах и обоснована компонентная структура исследуемого феномена. Самопроектирование профессионального развития определено как личностно-ценностная, индивидуальная, интегрированная, творческая и исследовательская деятельность студента магистратуры, которая предусматривает создание желаемого образа профессионального Я и построение индивидуальной траектории его достижения, а также обеспечивает актуализацию субъектной позиции магистранта в отношении профессионального самосовершенствования,

продуктивной исполнительско-педагогической рефлексии, реализацию творческого потенциала. В работе научно обоснованы педагогические условия и принципы самопроектирования профессионального развития, определены критерии и уровни самопроектирования в процессе музыкального обучения в магистратуре, раскрыты содержание и функциональные направления методического сопровождения, разработана и экспериментально проверена поэтапная методика самопроектирования профессионального развития студентов магистратуры в процессе музыкального обучения в педагогических университетах.

Ключевые слова: самопроектирование, профессиональная подготовка магистров музыкального образования, профессиональное развитие, самопроектирование профессионального развития, методическое сопровождение самопроектирования профессионального развития.

Novska O. R. Methods of self designing of professional development of graduate students during the music education in pedagogical university. – Manuscript.

The Dissertation for a degree of the Candidate of Pedagogical Science by specialty 13.00.02 – Theory and Methods of the music education. – National pedagogical university named after M. P. Dragomanov – Kiev, 2015.

The dissertation researched a topical problem – self designing of the professional development of future music teachers during the graduate education in pedagogical university. Specified the essence and content of the project technologies, in particular the self designing in the context of Pedagogical Sciences. Defined the essence and scientifically based component structure self designing the professional development of graduate students in the process of musical training at pedagogical universities. It is determined that the self designing is personal-value, individual, integrated, creative and research activities of masters students, which provides creating the desired image "I committed professional", construction of the individual trajectory achievement, ensures the actualization of a subject position about professional self-improvement, productive performing and pedagogical reflection, realization of creative potential. The dissertation substantiates the pedagogical conditions and principles of projecting of professional development, criteria and levels of self designing in the process of musical training in the magistracy, content and functional directions of the methodological support, developed and experimentally tested methods of self designing of the professional development of graduate students in the process of musical training at pedagogical universities.

Keywords: self designing, professional education of graduate students during the music training, the self designing of professional development, methodological support of self designing of professional development.